

Ionut Dumitru: Ideea ca platim taxe mari se bazeaza pe o perceptie subiectiva fundamentata pe calitatea proasta a serviciilor publice

Ideea ca platim taxe mari se bazeaza pe o perceptie subiectiva fundamentata pe calitatea proasta a serviciilor publice, dar daca ne uitam pe cifre nu putem concluziona ca în România se platesc taxe mari, considera Ionut Dumitru, economist sef Raiffeisen Bank.

"Deci e gresit sa spui ca noi platim taxe pe munca mari, ca în realitate nu sunt sustinute lucrurile acestea de cifre. Daca am putea calcula si la capital, probabil ca tot spre coada clasamentului suntem si concluzia ramâne cam aceeași. Însa, e de mentionat un lucru, ca perceptia, care e doar o perceptie în România, ca noi platim taxe mari, se bazeaza pe o perceptie subiectiva care e fundamentata pe o calitate a serviciilor publice de proasta calitate. Oamenii nu vor sa plateasca si au impresia ca platesc prea mult, raportat la ce primesc în schimb. Daca ne uitam pe cifre, dupa niciun fel de date, nu putem concluziona ca în România se platesc taxe mari. Ci percepem ca platim mult raportat la calitatea proasta a serviciilor pe care o primim. O reforma care sa ne aduca si consolidarea fiscal-bugetara de care avem nevoie trebuie sa adreseze ambele parti ale bugetului, preponderent din punctul meu de vedere pe partea de venituri, data fiind si presiunea mare pe care o avem în anii urmasori: aparare, dobânzi, educatie, sanatate si asa mai departe. Dar, fara sa adresezi si partea de cheltuieli, cred ca efortul este în zadar. Oamenii nu vor plati în continuare taxe si impozite, companiile vor cauta întotdeauna portite de optimizare si nu ajungem nicaieri. Daca nu îmbunatatim conformarea voluntara, nu putem creste nivelul de taxe colectate si lucrul asta se poate face doar daca le arati oamenilor ca banii sunt cheltuiti corect. Adica sa îmbunatatim partea de eficienta a cheltuirii banilor publici", a spus Ionut Dumitru.

El a participat miercuri la editia a XVII-a a conferintei anuale a Asociatiei Analistilor Financiar-Bancari din România (AAFBR).

Dumitru a reamintit ca România are printre cele mai mici venituri fiscale din Europa si a precizat ca, dupa 2015, s-au pierdut venituri în urma politicii de relaxare fiscala.

"Veniturile fiscale în România, s-a mai subliniat aici, printre cele mai mici din Europa, 27,2%, al treilea cel mai mic nivel din Uniunea Europeana. Media europeana e aproape 40%, sigur ca poate nu e relevanta neaparat media europeana, dar tarile din jurul nostru, Polonia, Cehia, Ungaria, sunt la 34-36% din PIB. Pâna si Bulgaria e la aproape 30% din PIB. Dinamica veniturilor fiscale ne arata ca dupa 2015 am pierdut venituri fiscale, asa numita relaxare fiscala, pachetul acela de relaxare fiscala cu reduceri de taxe ne-a condus la pierderea veniturilor fiscale si suntem în momentul de fata în situatia în care avem venituri fiscale destul de mici, dupa standarde europene. Haideti sa vedem de ce avem aceasta situatie de venituri fiscale foarte mici. Haideti sa ne uitam un pic la partea de nivel de taxare. Daca ne uitam la impozitul pe venit, avem cea mai mica cota de impozit pe venit din Europa, 10%. Daca ne uitam la TVA, avem al treilea cel mai mic nivel standard al TVA din toata Uniunea Europeana, 19% e al treilea cel mai mic", a explicat Ionut Dumitru.

Potrivit acestuia, Ungaria are o cota standard de TVA de 27%, cel mai mare nivel din Europa.

În ceea ce priveste impozitul pe profit, România are a patra cea mai mica cota din Uniunea Europeana, iar la impozitul pe dividende, a treia cea mai mica cota de impozitare.

Pe de alta parte, economistul a atras atentia ca, si în ceea ce priveste povara fiscala pe munca România se afla sub media europeana în special la salariile mari si peste medie la salariile mici.

"Daca ne uitam la contributiile sociale, ca multi spun domnule, dar contributiile sociale sunt mari, povara fiscala pe munca, aici e un pic mai complexa analiza, trebuie sa ne uitam pe nivele de salarizare, pe situatii familiale, persoana singura, casatorita, cu copii, fara copii, cu un copil în întreținere, cu doi si asa mai departe. La o persoana singura, cu 100% din salariu mediu, o sa vedem ca suntem sub media europeana cu povara fiscala pe munca. Daca ne uitam la un nivel de salarizare de 167% din salariul mediu, adica la salarii mari, suntem mult sub media europeana, spre coada clasamentului. Daca ne uitam la salarii mici, salarii mici însemnând 50% din salariul mediu, suntem peste media europeana. Eram, pâna nu demult, în fruntea clasamentului european, am cazut câteva locuri în clasament pentru ca s-au introdus niste deductibilitati la salariile mici care ne-au îmbunatatit situatia semnificativ. Dupa 2023, cred ca s-a întâmplat lucrul acesta. Daca ne uitam la cât de mult încasam din perspectiva functionala, consum, munca si capital, taxele pe consum încasate în România sunt 9,77% din PIB, media europeana e 10,51%, tarile din jurul nostru colecteaza mult mai mult, Ungaria 13,51%, Bulgaria 12,71%, Polonia 11,70%, taxele pe munca colectate la buget în România 11,64%, media europeana e aproape 20%", a declarat Ionut Dumitru.

De asemenea, taxele pe capital în România sunt de 4,78% din PIB, în timp ce media europeana este de 8,54% din PIB.

"Iarasi un aspect important, taxe pe proprietate în România încasate 0,55%, media europeana 1,85%, mai bine de 3 ori mai mult. Daca ne uitam la taxe încasate de la alte forme de venit decât salarii, în România 0,19%, self-employed, liber întreprinzatori, cum vreti sa-i numiti, PFA-uri si alte forme de genul acesta, 0,19% din PIB, media europeana 2,09% din PIB, 10 ori mai mult. Daca ne uitam un pic, ca iarasi e o perceptie, ca noi în România platim taxe mari, raportat la ce câstigam, la ce consumam, la ce se întâmpla în economie, cota implicita de taxare, asa numitul implicit tax rate, care reflecta raportul dintre ce se încaseaza la buget si baza efectiva sau baza teoretica de impozitare, de exemplu, si se poate calcula la consum si munca, la capital din pacate nu avem o cifra, dar putem calcula la consum, deci daca raportam toate taxele de consum, TVA, accize si tot ce se încaseaza pe partea de consum, raportat la baza teoretica de impozitare a consumului, noi avem o rata implicita de taxare de 14,3%, a doua cea mai mica din Europa, dupa Spania. Adica sa înțelegem si cât de mult taxam consumul. Foarte putin. Pe cifre încasate la buget. Uitati-va la Bulgaria, 19%, uitati-va la Ungaria, care are cea mai agresiva taxare a consumului din Europa, 22,3%, uitati-va la Cehia, 18,1%, Polonia, 17,4%. Iar la munca, de asemenea, ca exista o preconceptie generala în România ca noi taxam mult munca, în realitate, din remunerarea salariatilor care se încaseaza în economie, statul încaseaza 30,4%. Media europeana e mult mai sus, tarile din jurul nostru, Cehia 36%, Ungaria 35,3%, Polonia 32,5%, doar Malta, Bulgaria si Croatia au impozitarea muncii efectiva mai mica decât România", a afirmat Ionut Dumitru.

De asemenea, el a prezentat o situatie si pe partea de cheltuieli, precizând ca cheltuielile cu salariile în sectorul public din România, în 2024, erau la 11,2% din PIB, fata de o medie europeana de 10,2% de PIB.

"Ce constatam însa, am avut o crestere foarte puternica anul trecut, avem un nivel astazi al cheltuielilor cu salariile în sectorul public mai mare decât îl aveam în 2009. În momentul 2009 eram pe la 10% din PIB. Scazusem pe la 8% din PIB, dupa care, dupa 2015 au crescut foarte, foarte puternic cheltuielile cu salariile în sectorul public, s-au corectat un pic dupa pandemie, dar au revenit pe un trend pozitiv anul trecut cu o crestere foarte rapida a salariilor în sectorul public. Daca disecam un pic aceasta cheltuiala cu salariile în sectorul public, vedem foarte multe opinii: sunt prea multi bugetari, trebuie sa-i dam afara cu niste formule chiar care nu-si au locul, de genul "paraziti" si asa mai departe. Daca ne uitam la cifre, strict la cifre, o sa constatam ca numarul de salariatii din sectorul public în total populatie în România, e cel mai mic din Europa de departe. Adica sa tragi pe concluzia ca numarul de salariatii agregat din sectorul public din România e mare dupa standarde europene, nu se verifica pe cifre deloc", a subliniat Dumitru.

El a spus ca România are o cheltuiala cu asistenta sociala mult sub media europeana, 13,6% fata de 21,8%.

"Am avut o crestere puternica a cheltuielilor cu asistenta sociala anul trecut, care nu se vede inca în plenitudinea ei în grafic, dupa cresterea cumulata de pensii de anul trecut, de 40%, care, dupa mine, a fost "cireasa de pe coliva", ca sa ma exprim neacademic, pentru ca a fost prea mult într-un moment în care deficitul oricum era foarte mare", a mai precizat Ionut Dumitru.